

Acțiunile în septimanele — marcuri-a și duminică; în septimanele cu sărbători înse numai de două ori.

Titlu pentru monarhia :
 pe anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
 jumătate de anu 5 " — " "
 pe patrariu . . . 2 " 50 " "
Pentru România și străinătate :
 pe anu . . . 30 franci;
 jumătate de anu . . . 15 "

ALBINA

Prenumerațiunile se facu la și prin anii corespondenți ai noștri, la tote postele, și de a dreptulu la Redacțiune, Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă tote edițiunile privescu foia. Cele nefrancate nu se primescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuncie și alte comunicatiuni de caracteru privat, se raspunde câte 6 cr. de linia; repetiriile se facu cu pretiu scoditutu. Taxa erariale de 30 cr. v. a. pentru o data, se anticipa.

„Cristosu a inviatu!“

Intr' unu timpu greu ca celu de fier, candu stricatiunea omenilor poartă d'o parte, și mania ceriului de alt'a, „tribus unitus,“ adeca dupa dea Pre naltiatului nostru Imperatoriu Rege, prin poteri impreunate, s'au pusu pe apesă la pamentu și a ni ingreună și ari vieti'a și publica și privata, — adu in tota lumea mare, asiă cum au d'no și cum o conducu omenii, in de t'ca cautămu usiurare d'oreriloru și manare sufleteloru n'ostre, — candu di de de demanetia pona ser'a, anim'a omului prestinului și cetatianului abia mai afgustatu, decatu nevoia și necasu: nu biserica cu invetiaturele și traditiuni ei sacre și sublimi, numai ea, și si ea secesse numai pentru cei credintiosi, mai emomente de bucuria și de fericire, patru micu și mare, seracu și bogatu, aplu și invetiatu, numai ea mai redica intaresce și indulcesce animele cele petate și desperate! Si astfelu de „este diu'a sânteloru pasci, candu destinetatea, și anume cea de ritulu ortale, pre totu rotogolulu pamentului, — cantandu-se fratiesce cu dulcea parola a bericeii: „Cristosu a inviatu!“ și „Adeveratu că a inviatu!“ — anta cu pietate: „Acesta este diu'a, re care a facuto Domnulu, ca ne bucurămu și desfatămu atr'ins'a,“ și ca printr' unu farmecu suita de tote necasurile, si-si aduce a nte de Mantuitoriulu, de Cristosu, dealulu dreptatei și alu adeverului, pironitu pre cruce intre tãlari, insultatu de mörte, adapatu cu fere, apunsu cu suliti'a in costa, depusu in tormentu afundu de pëtra, acoperitu cu u bolovanu mare și acest'a sigilatu bine, cum elu, Cristosu, dreptatea și adeverulu, atrei'a di totusi „a iniatu din morti, cu mörtea pre mörte celcandu, și celoru din tormenturi vieti'a daruindu!“

Cãta mangaiare in acësta credintia și consciintia, că dreptatea și adeverulu, și cãtu sè fie de asuprite și batjocurite, și cãtu judecate și maltratate prin carari și farisei, ori cãtu de afundu ingroate prin legi și sigilate sub pamentu, nu și sè fie credintia in ele și curagiul a afirmarea loru, nu potu perı nici acumu, ci mai curendu sèu mai tardiu voru redicã ér, contrarii loru voru cadé sinati și rusinati la pamentu, casi paziri mormentului lui Cristosu!

Curagi deci și credintia, Romani- ra, căci Cristosu, adeverulu și drepta-

tea, ori cãtu ucisu de cei de la potere, nu p e r e; Cristosu Mantuitoriulu lumii traiesce, ori cãtu de afundu sè-lu ingrope fariseii; căci Cristosu a inviatu nainte cu 1840 de ani și viu va fi in veci, numai credinti'a și curagiulu sè nu ni lipseasca! —

Budapesta, in 15 aprile n. 1876.

In umarea alegeriloru precumpenitorie opositionali pentru Senatul Romãnei, ministriulu Catargiu, precum se prevedea, si-a datu demisiunea, și dlu G. Vernescu, celu mai populare tabatu nationale-opositionale din Bucuresci, este chiamatu a cõmpune guvernulu nou, dela carele celu d'antaiu actu se astèpta a fi dissolverea Camerei de pana acuma și chiamarea tierii la alegeri „libere“ și pentru Camera. —

In nevoiele ce au ministrii magiari și cu cameradii nemti de peste Laita pentru vame, banca, comerciu, și unde p'aci erã sè se sparga conferintiele fora nici unu resultatu, intocmai precum Domnitoriulu Carolu, din România in treveni cu parol'a sa că „alegerile trebuie se fie libere!“ asiă seru foile că ar fi intervenitu Domnitoriulu Franciscu Iosif, facia de Tisza cu mandatulu că „Impacatiunea trebuie sè mërga!“ Si asiă acũ tocmelele se continuara pana ieri și de marti dupa pasci ér se vor continuã pana ce nu vor esı la cale; căci ele „trebuie sè mërga!“ —

Din Orientele rescolatu, nu resuna de cãtu — armele, și resunetulu nu ni vestesce decatu despre sinõie de sange, ucideri, depredări, nimiciri reciproce, cu focu și cu sabia! Gratia interventiunei celoru trei Imperati mari!! —

In Germania, mai vertosu spre nordu, masõre mare cu geru; de acolo și la noi recela aspra de 3—4 dile. —

Bursele n'ostre de ieri incepura unu picutiulu a se indreptã, pretiurile graneloru cu eati-va cruceri a se urcã. —

Despre alegerile complete pentru sindulu eparchiale din Aradu inca nu ni s'a reportatu. —

Budapesta, in 3/15 aprile n. 1876.

Publicarea depesieloru secrete in „Memor. Dipl.“ din Paris, și dupa acest'a in mai tote foile mari, — a aceloru depesie secrete, despre cari amintiramu in nrulu precedente si cari pre d'o parte arãta in celu mai positivu modu, cum Russia prin agentii sei, ma chiar prin ambasadorii și consullii sei, inca pe la 1870 agitã și inarmã pe crestini din Bosnia și Herzegovina, astfelu subminandu dupa tote formele pre Turcia, pre de alta parte, cum dlu c. Andrassy, pre acelasi timpulu ministru-presiedinte alu Ungartei, informatu prin ambasadorulu din Viena alu Turciei despre acea opera secreta a Muscalului, facea la combinatiuni de aliantie, prin cari sè nimicësca Marea

Imperatia a Muscalului, — publicarea acestoru, depesie secrete, dicemu, a atinsu pre domniile de la potere in Austro-Ungaria, și mai vertosu pre domniile magiari, cãtu se pôte de durerosu, și se 'ntielege, acuma si-pusera in miscare tote condeiele, spre a paralisa reulu, splicãndu și rectificandu cele intemperate, dupa cum sece mai bine mintea loru cea slaba.

Mai antai de tote ei si-spargu capulu a ghibi, că cine ore pôte sè fie fostu publicatoriulu aceloru acte si date secrete? Cãci ei, domniile magiari, nu potu cuprinde cu priceperea loru, ca Turculu sè fie facutu acea nebutnia, de ora-ce nu este cugetabile ca Turculu sè aibe interesulu d'a sparge bun'a intielegere și chiar aliantia intre cele trei Imperatii de la nordu și mai specialmente intre Russia și Austria, apoi acea publicare, dupa ei, nu pôte avè altu scopu!

In desvoltarea argumenteloru intielepitiunei loru, publicistiile domniloru noștri ajungu la conclusiunea, că publicarea nu s'a potatu face, decatu prin Francia, căci in prim'a linia pe Francia a dorut'o aliantia celoru trei Imperati și alu ei interesu este a o sparge.

Dar domniile politici ai noștri adaugu apoi, că tare se insiela ori-cine crede, că va pôte sparge aliantia și specialmente bun'a intielegere și incredere intre Austro-Ungaria și Russia, de ora-ce politic'a practica nici candu nu se fa' dupa ceea-ce a fost nainte de azi, ci se conduce pururia de ceea-ce este in presente și ceea-ce are sè fie in venitoriu! Apoi astadi politic'a d-lui Andrassy este cordiale și sincera facia de Muscalu, și interesulu ambeloru Imperie este, ca astfelu sè remana și pre venitoriu!!

Intru atãt'a se cuprinde essenti'a intielepitiunei și molcomirei spireteloru domnesci magiare.

Dëca loru, domniloru, li ajunge acësta imbetare cu apa rece: apoi fie-li de bine! Noi marturisimu inse, că cu totulu altfelu vedemu lucrulu.

Concedemu și noi, că publicarea cestiionateloru acte secrete, probabilmente se va fi facutu prin francesi; dar noi ne intrebãmu: ore francesii de unde le voru fi avendu acele acte? Acelea, dupa natu'a loru, nu poteau fi accesibili de cãtu Austriei, Russiei și d'ora Prusso-Germaniei! Ei bine: dëca Turcia nu le potea publica, apoi Austria și mai pucinu; dar ore pôte-se dice totu acest'a despre principele Bismark sèu principele Gorciacofu, candu tota lumea de unu timpulu incocia pre ambii cu mare mirare ii vede cochetandu cu Francia??

In fine, lucrulu ar fi indiferente, dëca ar fi, cum se mangaiã magiarii, fora nici unu resultatu; insa acësta presupunere este nenaturala, este in contra firei omenesci, este absurda. Diplomatia ce e dreptu, a dus'o dejã la mare perfectiune intru prefacere, dara a se desface totalmente de legile firei omenesci, inca nu i-a succesu și nici că i va succede, precãtu timpulu ea este reprezentata prin omeni. Si asiã, dupa noi, este cea mai rea sinamagire a crede, că Muscalulu, — vediendu la 1855 negru pe albu planulu Austriei, combinatu de Bach, pentru o aliantia cu poterile apusene, spre scopulu de a trãnti totalmente pre Russia; vediendu la 1870 acestasi planu de aliantia cu Turculu și eventualmente cu Prussulu spre acelasi scopu, — va remanè neclatitu in increderea și amic'a sa cãtra noi! Crëda acest'a

ciac. Avesce a crede unu absurdu: noi avemu convicțiunea, că *Russia*, dupa aceste esperiinție, trebuie să țina pre diplomația austro-magiara de *perfidă* între toate imprejurările și sub ori-care forma de regim interna, și asiă intru toate să-si conforme pasii și tendințele său planurile acestei triste esperinție din partea acestui aliatu alu său!

Acestea ținendu în vedere, noi — pre câtu timpu Austria se conduce de astfelu de ómeni, cu astfelu de politica și morala — unu momentu nu mai potemu fi linisciti în privinția sortii noastre, venitoriului nostru!

Deplangemu acésta nefericita situațiune, deplangemu orb'ia ce s'a incubatu în sferele mai nalte și carea ne duce, precum vedemu — ne-impedecabilmente — la ruina și nemicire! Vedemu perirea Austriei, vedemu nimicirea tuturor speranțieloru și dorințieloru noastre în privinția venitoriului patriei noastre, in remediu, ajutoriu, nu vedemu! Temerile, profetiele noastre și cele mai negre, un'a câte un'a le vedemu realizandu-se. . .

Demonstrațiunile, cu musica de pisice, ce se fecera în Belgradulu Serbiei reprezentantului austro-magiaru, principelui *Wrede*, pentru ținut'a sa brusca și amenințătoria fația de miscamentulu natiunei serbe, acea demonstrațiune a implutu de veninu anim'a domniloru nostri, în câtu acestu veninu dejă începe a se versă cu grosulu, dar numai prin organele domniloru, asupra capului Serbiantiloru. „*P. Lloyd*“, organu conosciutu alu d-lui *c. Andrassy*, în primulu său Budapesta de ieri, prorumpe în indignațiune și în invective, cari nu mai cunescu margine! Ceea-ce nóa ni-a batutu la ochi este, că pentru acésta faptă a loru dechiara pre Serbiantii de unu elementu său de factori *necalificati* și *ne-capabili de statu și de civilizațiune*! Ai auditu lume draga! Acei domni, cari la 1848/9, apoi la 1860/1, precum și la 1866/7, au intre-cutu pre tóta lumea prin astfelu de demonstrațiuni, și tocmai prin acelea și-au elutatu ste-panirea peste țieri și popóra pacifice, blande, aceiasi domni dechiara pre Serbi de poporu *necalificatu* pentru civilizațiune și viața de statu!!! . . . Nu vorbesce aci, de câtu invid'ia, fiindu că și Serbiu începu a plecá resoluti pre calea, pre care domni nostri au ajunsu la potere și renumiti în Europa!

Ori cum in sa „*P. Lloyd*“ cu buclie pline striga și cere cea mai eclatante satisfacțiune, fora nici căta iertare și crutiare! Indémna pre guvernul, resp. diplomația d-lui *Andrassy*, să invție minte pre netrebniciu de serbi, ca în vece să nu li mai vina poft'a d'a vetemá pre Austro-Ungaria! Amenințările organului d-lui *Andrassy* mergu chiar pona la resbelu! Dar cum dice proverbiulu, nemicu nu se manca asiă de caldu, cum se ferbe; nici sdreanțarea pinteriloru ovreesci de pre cismele magiare nu este a se ținé atátu de infricosiata. O depesia telegrafica din Belgradu tocmai ni spune, că satisfacțiunea s'a cerutu, și Ministeriulu esprimandu-si regretele pentru cele intemperate, a promis ca va face tóte câte usualmente se receru, pentru de a repará gresiel'a —

Valórea militare a Romaniloru în comparațiune cu naționalitățile vecine.

Gratiu, în aprilie 1876.

Nu este multu decându s'a vorbitu în acestu stimatu diariu, și resp. s'a pusu în publicitate întrebarea, despre valórea militara a soldatulu romanu, a nune a celui din armat'a austro-ungara, în comparațiune cu celelalte naționalități vecine și conlocuitoare, precum și despre marea lui aplecare spre maladii și morburu, în care privinția Romanulu se dice că n'ar întrece pre tóte celelalte naționalități din Monarchia. Mie ca unui oficiariu ro-

manu-austriacu nu mi-a potutu fi indiferente cestiunea; am studiat'o și mi-am consultatu conosciințele, și rogu să-mi fie concesu, a-mi face unele observațiuni asupra ei. Eu me întrebui mai antaiu de tóte:

Posiede óre poporulu nostru óresi care valóre militare física și morale mai însemnata, și nu?

De acésta întrebare credu că trebuie să me ocupu la primulu locu; în acésta privinția trebuie să fimu odatu în curatu, pentru a sci că ce avemu să ținem de criticele și insultele unor straini, inamici ai poporulu și chiar numelu romanu, cari totu continua a latu faime rele și mai cu totulu nebasate asupra nostra, încátu pona și unii barbati romani de frunte au începutu a-se pune pe gânduri și a examina: *cátu óre cumpenimiu din punctulu de vedere físico-militare?*

Faimile rele, basate ori nebasate, publicate prin diarie straine, în totu casulu ni strica în vedia și în simpatia publica, și trebuie deci combutate atátu prin foile noastre, câtu și prin cele straine, precátu ele sunt nebasate; ér daca totusi unele s'ar aretá basate, apoi trebuie demascatu reulu și lucratu la delaturarea lui.

Cu statistic'a militare în mana, mai curendu ne vom orientá și convinge despre adeverat'a stare a lucrulu. En să luám anulu 1871, (ca anu normale,) în vedere. În acelu anu, din 1000 de juni, ce s'au prezentatu comisiuniloru de asentare prin Monarchia, au fostu constatati *apti* pentru servitiulu militar:

În Dalmatia 452, în Ungaria 406, în Tirolu 368, în Istria 350, în Transilvania 344, în Croatia 342, în Boemia 271, în Stiria 257, în Moravia și Silesia 252, în Austria superioare și Salisburgu 237, în Galitia 229, în Austria inferioare cu Viena 194, în cerculu N. Sandec din Galitia 154, în unele cercuri din teritoriulu gusiatiiloru din Stiria super. 50.

În calculu diametrale deci apti 278 din 1000.

De aci se vede mai bine, câtu ajungu diferitele naționalități din Austro-Ungaria, în privinția físico-militare? care natiune adeca posiede mai multi juni robusti și vigorosi. Noi Romanii, (majoritatea absoluta a pupulatiunei transilvane și banatienne,) ne aflám între cei mai favoriti de natura. Asentările dela 1872 și 1873, ¹⁾ au constatatu unu rezultat și mai bunu pentru noi, căci în anulu d'antaiu s'au aflatu din o m'ia, 406 și resp. 344 apti, ér în anulu 1873 pon' la 453. Adeca cu unulu mai multu decátu și în Dalmatia, unde proportiunea este cea mai favorabile.

Peste totu deci potemu dice, Dalmatinii, Magiarii și Romanii sunt pentru Austro-Ungaria de cea mai mare, ér Nemtii și Ruthenii de cea mai neinsemnata valóre militare. La noi, cam totu alu duoilea și alu treilea june ce vine la asentare, se afla aptu, pre candu la slabutii de nemti de abia d'între 5—6 se afla câte unulu bunu, ér la Stirianii superiori, de abia d'între 20 unulu.

Avemu inse de luatú în considerațiune inca unu altu factoru, spre a poté constatá adeverat'a valóre numerica — militare a tuturor naționalitățiloru din monarch'a austriaca. Este constatatu, cumcă prin părțile sudice și orientali ale Austro-Ungariei, adeca pe unde se afla Romani, ²⁾ Serbi, Croati și Italiani, sessulu barbatescu se nasce și traiesce multu mai numerosu, decátu celu femeescu, întrecendu cel'a pre acest'a în unele locuri cu peste 20 procente, precându prin celelalte părți și anume prin cele locuite de Nemti, Cehi și Po-

¹⁾ Vedi: „Statist. Jahrb. der öster. Monarchie,“ a comisiunei stat. centrali din Viena.

²⁾ Dupa statistic'a lui *Fundescu*, pupulatiunea Romaniei libere de 5 milliõe, se aibe apróbe 3 mill. barbati, și numai 2 mill. femei.

loni, predomnesce cu numerulu sessulu f meescu. ³⁾

De aci nu mai pucinu se poté vedé, cu noi Romanii, cei atátu de defaimati, *adm statulu proportionalmente multu mai mas contingente de recruti, robusti și vigorosi*, prin urmare chiar noi suntemu pentru Austro-Ungaria de cea mai mare însemnata militare.

Ar fi fórté interessante a sci cu esactitate compusetiunea armatei austro-ungar dupa naționalități; dar în listele militariu se însemna naționalitatea soldatiloru, ci numa limbele câte vorbescu densii; suntemu deci constrinsi a calculá numerulu contingentelu nostru, luandu de îndreptariu datele statistice câte le avemu, apoi numerulu regimentiloru romane, adeca cu Romani în precumpenția și alte impregiurări. Dupa aceste, bine luatú în calculu, ajungemu la rezultatulu că: în armat'a de unu millionu de care dispune *Austria* în timpu de resbelu, celu putinu ca la 150,000 voru fi Romani.

A. Diaconu.

(Va urmá.)

Epistole dela satu.

Selagiu, în 25 martiu 1876.

II. Stimat' amice! În epistol'a din 15/3 a.c.ti-promisei că voi scrie, pentru d'a schimbá idei cu tine, și despre starea noastră bisericesca, — astadi ca totu de un'a la te npuri de nacasu, securulu scutu alu naționalității noastre.

Apostrofai în prim'a-mi epistola, că la noi astadi și pre acestu terenu, atátu la uniti, ca și la neuniti, a cuprinsu spiritele o apathia generale.

Nu potú atinge d'ast'a, fora a eschiamá și aci: *ce insulta miserabile a sortii, a mai totu distinge — între romanu unitu și neunitu!* Dar ce să ne facemu, deca astfelu ni e data — inca din trecutul de demultu! Ori cum, apathia ne-a cuprinsu; acésta v'ing' probá cu dorere; și fiindu eu, cum se dice, unitu, să vi dau vóá, ortodossiloru, antaitatea.

Voi, cu constitutiunea Vostra bisericesca — totu sunteți cum sunteți; măcar periodicamente aveti ocașiune a ve coaduná, a ve vedé la olalta, elit'a natiunei, pe terenu legale pentru debateri publice, a face și ajutá, în ce și câtu se pote, a dá impulsu bisericaniloru ce ori cum stau în fruntea poporulu, dar — sunt fórté aplecati la „dolce farniente,“ și apoi dupa dis'a unui fericitu, „*flere possum, sed juvare non,*“ măcar a plange, și prin lacrime a ve mangaiá, unde nu poteti altfelu ajutá poporulu. Dar noi unitii suntemu — cevasi preferiti — nu sciu de sórte, și de patronii seculari; suntemu — cu multu „*mai vai d noi!*“ Avemu uniculu norocu, că avemu capi bisericesci din sinulu natiunei, pe cari totusi îi dóre, nu se poté să nu-ii dóra, căci trebuie să îi dóra, de starea deplorabile a mame loru, de starea de astadi a natiunei romane, și asiá apoi mai facu câtú de pucintelu, câtú îi lasa de o parte comoditatea, ér mai vertosu „*man'a de feru*“ a papistasiloru, a „*infalibiloru*“ și apoi a guvernulu. Deca n'ati fi vo ortodossii și n'am avé noi unitii o buna parte de prelati ónesti din sinulu natiunei, eu afirmu că noi sub presiunea politica și naturale de astadi, nu numai ajungeamu la starea și nulitatea slovaciloru, ci inca mai reu!

Biserica noastră peste totu fiindu naționala și binele natiunei și alu bisericei, de secl identice, apoi primii factori aci fiindu prelati bisericesci, eu sum convinsu că voi confer la deslegarea problemei mele, deca me voi ocupá și de Santiele loru, de capii nostri bisericesci, câtú de pe scurtu și câtú de obiectiv

³⁾ Vedi: „Bevölkerung der öst. Monarchie“, chart'a relatiuniloru sessuali, de *D. Ficker*.

Si asiá mi-permitu a-ii luá unulu câte
alu si — dupa cum am avutu ocaziune a-ii
nosce, nu pentru d'a face personalitate, ci
pentru d'a caracterisá timpulu de astadi.

Totu dupa principiulu de mai susu, se
ncepem cu Présantitulu din Sibiu, cu pa-
rintele Metropolitu *Mirone Romanu*.

Eu din trecutu, mai vertosu in sa dela
infernita nationala tienuta la 1872 in Aradu,
unde avui ocaziune a-lu observá in per-
ma, marturisescu ca nu poteamu nutri incre-
re facia de Dsa; mi-rectificai in sa prin-
cipiu. — cu mare bucuria, parerea dup'aceea,
adu avui ocaziune printr'unu amicu alu meu,
luá cunoascintia despre cuprinsulu unei epi-
stole a Présantiei Sale, scrisa din incidente
pingerei in Camera a cererii de subven-
nare pentru gimnasiulu romanu din Bra-
ovu. Me convinsei despre sentieminte na-
ionali si patriotice — intr'adeveru sublimi
despre o dorere adeveratu romanésca, ema-
nata, ce nu potu se ese din anima stricata
si indiferente, si cari pare-mi-se sunt garan-
te pentru essistinta unei capacitati de fapte
bune, prin cari se se dovedésca deplinu demnu
scaunulu *marelui Andreiu*. Si asiá am in-
putu a asteptá totu binele! De nu m'asi in-
ta!

Dela parintele eppu *Popasu*, precum
e timpulu candu deveni eppu, asiá si mai
vertosu dupa insult'a ce-i facu la alegerea sa
metropolitu — guvernulu magiaru, tota
mea romana, apoi si eu — firesce, astep-
tu multu bine, desvoltarea unei activitati
si positive, cu fapte adeveratu romenesce.
Dorere! pana acuma nemicu nu esi la lumina,
si ce se vedemu justificate asteptarile; ér
pa aparitiunile pre la alegerele de deputati
Carasiu si Temisiu, istoria abia ar poté
si decátu cu coloru forte posomorite acti-
vitate, spiritulu de morala si lumina, ce a
nbitu se se propage din Caransebesiu in
si in poporu! Lucruri neonesti si ne-
bane, scárbóse si scandalóse, ca cele pre-
tate de clerulu romanu in maioritata, in
tutele Fagetului, Oravitei, Ciacovei, Lugo-
sului etc. — poteau se fie asteptate din scól'a
si Besanu, nici decátu in sa din scól'a parin-
te Eppu Popasu! Séu ca dóra clerulu Pré-
santiei sale dupa 10 ani a pastoriei sale — nu
la acestu gradu de morala s'o fie adusu?!

Dar — se-i dámu pace betranului. Dóra
— numai si numai pace i trebuie! Ingrigiti-
frati representanti a Diecesei, ca — se-i fie
pace!

Despre parintele eppu a Aradului *Ioane
dianu*, atátu dupa trecutulu seu, cátu si
pa faptele cáte i esu la lumina din presen-
tu se poté dice decátu bine. Biserica si
stiunea este indreptatita a sperá progresu
solutu.

Si acum se vedemu, cum stámu si noi
nostra, cu ai nostri? Incepemu cu Présantitulu
a Blasiu, cu Metropolitulu *Vancea*.

Dsa — cine ar poté negá, ca este ro-
ma bunu, dauna in sa ca — tocmai asiá se
stiene, cumca ar fi mai mare si mai bunu
politicu — chiar si decátu romanu! — Par'
interesulu supremu alu natiunei ar pretinde
strariulu.

Pe cum sciu eu in specialu, Présantia
se trudesce a limpedi si regulá starea fon-
ctiuniloru nationali, dintre cari pe cele mai
semnate a pusu guvernulu trecutulu ghiarele
cestu d'acum nu le lasa din catusie; asiá in
sa privintia nu avemu resultatu imbucura-
riu neci noi, nici Présantia sa.

S'a facutu toiu mare candu pré demnulu
chipastoriu a convocat si tienutu — quasi
proprio motu et marte, unu asiá disu sinodu
ru ecclesiasticu, cáru unii i-au datu epite-
tu si de *secretu*; nu avemu destule cunoascin-
ta despre acela si si mai pucina despre ur-
trile lui, dar — par' ca s'a nascutu, ca se
ingrópe in linisce!

Tóte ar fi cum ar fi, dara un'a nu i-o
potu uitá si nici nu io potu lasá ne-imputata
Présantiei Sale, si anume, se presentá in Cas'a
magnatiloru, fa de facia, siediu si ascultá
blandu si tacutu pertractarea legei electorali
despoiatorie de dreptu politicu alu romaniloru
din Trania, fara se-si fia redicatu graiulu, se
dica unu protestu de unu cuventu! Si asiá dede
insolentiloru domni argumentulu la mana d'a ni
plesni peste facia cu: „*qui tacet, consentit!*“

Santemu convinsi, ca nu asiá ar fi
facutu unu *Clein* si unu *Maioru* si unu *Siu-
luti*, in alu carora scaunu siede parintele
Metropolitu de astadi, fora ca se-mi fie aminte
a pretinde inse aci, ca parintele metropolitu
Dr. Vancea se alerge dupa cunun'a de martiru;
tempii de astadi nu receru, séu dóra nascu
astfelu de omeni. Ceea-ce am dorí este numai
ca se avemu curagiulu d'a nu tacé, ci d'a ni
manifestá la timpulu si loculiu seu sentiemen-
tele naturalu si convictiunile de romani, a le
manifestá cu bunacuvintia, dar si cu *energia*,
asiá incátu contrarii nostri se se convinga
despre demnitata nostra nationala si la pre-
latii nostri, despre demnitata functiunei si
positiunei ce ocupa ei, si se cunosca ca decá li
si sunt momentanu legate manele, dar nu li e
legata consciintia, nici legati ochii, nici tem-
pita anim'a! Cine dintre romanii uniti nu
ar dorí bisericaniloru nostri emanciparea de
sub influinta catolica, precátu de daunósa na-
tiunei, pre atátu si umilitoria capiloru biseri-
cei nostre; ei, dar cum se poté aceea, pana
candu chiar capii nu si-sciu afirmá si mani-
festá desenetatea?!

Despre Présantia Sa Eppulu *Olteanu*
nu am se dicu chiar nemica, decá dóra nu
despre deprinderea sa in predicare magiara,
in biserica sa catedrale in Orade! Dsa de
candu a ajunsu Eppu, si-face trebile fora sva-
tulu si concursulu nostru, apoi — firesce ca
— si fora a tiené contu de interesulu turmei
sale. Ei bine, fie in cátu va poté in pace!

Dela junele Eppu *V. Mihályi* credu ca
santemu indreptatiti a asteptá multe bune. La
ast'a ne indreptatiesce nu numai intieligintia,
dar mai presusu de tóte morala sa cea buna.
Essemplulu portarei sale corecte, va influintia
clerulu si poporulu, ma inca si pre celu de
confessiunea ortodossa. Dejá si in scurtulu
timpu de candu pórtá mitr'a si toiagulu in Lu-
gosiu, cei dela potere au observatu, ca — „*nu
este bunu cortesu la alegeri*.“ Cáta onóre in
acesta recunoscintia astadi, in lumea acesta
stricata, unde guverniele nemica nu crutia,
pre toti si tóte le tragu in nóroiulu politicu,
unu Lonyay pana si pre MSA mi ti-lu portá,
se-i ajute a face alegeri false!

Mai remane parintele Eppu *Pavelu* din
Gherla, de a cáru diecesa tienendu-me si eu,
si a cárei chiar specialitati conoscendu-le, dar
si interesandu-me mai d'apropo, mi-reservu a
le face obiepte unei specialii corespundinte cá-
tra tine, amate amice. —p—

L. Recitia. in 28 martiu v. 1876.

(Sé dotámu o data preotimea!) Fiindu
ca abia acuma, candu stámu la pragulu sínó-
deloru eparchiali, a inceputu a se ventilá in
publicu acesta cestiune, in tipu de adausu la
cele resunate la corespundintia din nrulu 17,
sub titlulu: „Sé ne dotámu protopopii,“ cu
permisiunea stimabilei Redactiuni, vinu a
vorbi si eu la obiectu, reflectandu mai nainte
de tóte in generalu, ca mie mi se pare, a fi
„*filius ante patrem*,“ vorb'a de regularea do-
tatiunei protopopesce, mai nainte d'a fi discu-
tata si chiarificata, ca se nū dicu tocmai de-
plinu regulata dotatiunea preotimei; si asiá
eu am se incepu cu cestiunea despre dotarea
preotimei, facendu si óre-cari propuneri in acé-
sta privintia.

Acesta cestiune — dupa mine — e mai
momentósa, mai deficala, si chiar pentru ca e

asiá, se ni incordámu cu atátu mai multu po-
terile, spre a o aduce la deslegare, ne ve-
diendu-mi se logicu si oportunu, a ne ocupá
mai antaiu de lucruri usiore, si a ne perde
timpulu si oboist spiritulu cu acelea, ca in fine
se nu potemu implint cele grele.

In tóte protopopiatele, preotimea adu-
nata, aduce feliu de feliu de proie etc, cu cari
apoi insarcinemia pe respectivii deputati ai
sei, se le puna pe tapetu in sinodulu de estu-
tempu si eventualminte la congresu. Si fiindu
ca atare proiecte nu potu fi decátu mai
multu din interesu si dupa consideratiuni lo-
cali, ele firesce nu potu corespunde in
sine, ci trebuie combinate si statorite impreuna,
pentru ca se ese unu opu uniformu, aplicabilu
asupra tuturor, vindicatoriu a doreriloru si
necasuriloru preotimei din tóte partile diece-
sei. Intielegu aci o uniformitate in trei direc-
tiuni mai vertosu. Combatu ca nejusta si forte
nesuficiente *reducerea parochieloru*; cáci prin
acést'a se ajunge numai scopulu impuciariei
numerului preotiloru, si prin acést'a in cele
mai multe locuri se imbunatatiesce starea
unoru preoti, cari nici au de lipsa si cari
nici n'ar meritá. Sesiunile parochiali eu le
tieni mai multu de stricatióse preotimei din
puntu de vedere nu numai materialu, ci si mo-
ralu. Caus'a seractei multoru preoti sunt ses-
siunile rele, cari nefiindu proprietatea preo-
tuliu, elu nici nu are indemnu a le cultivá,
meliorandu-le pentru venitoriu; éra unde sunt
bune, raru este se nu deé impulsu la negri-
rea oficiulu si chiar la desfrenare!

Si dicu din parte mi francu, ca preotulu
ca muncitoriu alaturia cu poporulu, nu are
nici nu poté avé in biserica, si nici afora de
biserica, aceea vedea si auctoritate, care ar
avé-o, fiindu elu in mai pucina atingere cu po-
porulu, fiindu domnu in oficiulu seu. Cátra
acést'a vine apoi — „*plag'a de stola*.“ Acést'a
a papatu de totu vedea si respectulu preotu-
lui si a stricatu poporulu. Ea a datu indemnu
si nutretiu proselitismului si cu tóte ca in
multe locuri asiá e de nesecura, si atátu de cu
anevoia se scóte, ori ce mica d'ar fi, incátu
este de desperatu! Preotii catolici au salariu
ficsu, au si stole grase. Ei sunt in alta puse-
tiune sociale, ceea-ce li se si vede in vietia
publica, unde preotulu nostru de feliu nu li
se poté asemená. De aceea dicu, ca pentru
preotii nostri se se credie — ori in ce modu
salariu ficsu. Éta unu modu, cum mi-lu inti-
tipuescu eu: Sé se solvésca anualminte câte
30 cr. dupa sufletu; acesti bani se se preli-
minedie in bugetulu cultului, si apoi admini-
stredie la epitropia diecesana; sesiunile pa-
rochiali se se esarendedie, fiindu eschisi —
pentru liberulu cursu alu licitatiunii — preotii
si judii comunali; se se esarendedie pe câte
5—6 ani, ca asiá, unde e tufisiu, trestisiu etc.
se se póta cultivá, si asiá la prossim'a licita-
tiune se se esarendedie mai cu folosu. Acesti
bani asemene administrati la epitropia die-
cesana, vor formá cu cei 30 cr. unu fondu
comunu, din care apoi usioru s'ar poté dá —
unui protopopu 1000 fl. la anu; (deca cumva
acesta institutiune nu s'ar aflá cu cale, a se
sterge séu dóra a se regulá altfelu, ca se fie
mai pucinu onerosa si mai multu folositoria!)
unui preotu de cl. I. 800 fl; acelu de cl. II,
700 fl; ér celoru de a III. 500—600 fl. —
Observu, ca sunt unii, cari nu se potu des-
partí de ideia, ca preotulu totusi se aiba si
cevasi pamentu, se remana si cevasi plugariu,
mácar cu o a $\frac{1}{4}$ parte din sesiune. Cunoscu
motivele séu rationamentele, unele suna plau-
sibilu si — totusi mi se pare ca — reulu
preumpenesce. —

Salariulu invetiatorescu asemenea se se
administre prin epitropia diecesana, numai
asiá potendu fi asecuratu si regulatu. De alt-
minte insarcinandu-se preotimea si cu tie-
nerea scolei; se intielege, ca in comune mai
mici, unde nu se pote intregi postulu dandu-i-
se óre-care remuneratiune, nu chiar intregu

salariulu, ci o parte, era particia de salariu multe ne'ntielegeri ar desparé, multesu persti- preoti deputati, se nu tréca acestea cu vede- ce va intrece, se se capitalisedie pentru sco- tiuni ar incetá, si si multi santi din calindariulu rea; ér pre dnii deputati ai poporului, se sprin- puri de invetiamentu. Dicu din esperintia, cá poporului; multi preoti tofu pre acésta cale ginésca pre preotime intru intentiunile justé ale ei! —

poporulu mai bucurosu se va invoi se solvésca s'ar emancipá de servilismu; cáci numai atunci preotii toti ar poté stá „cu crucea in frunte“; pana atunci inse vor merge tóte — ca pana acum! Recomendu si rogu pe dnii

I. B. preotu.

Banc'a generale de asecuratiune reciproca „TRANSILVANIA“

Computulu inchiaiatu alu Sectiunei I.

Veníturi :	Esiri :
Fondu de premie din anulu 1874. fl. 24,260'68	Daune solvite fl. 69,019'80
Daune pendentí fl. 3,036'63	Daune pendentí fl. 2,560'—
Premie dupa detragerea stornurilor. fl. 141,113'88	Premie de reasecurantia fl. 15,227'74
Tacse fl. 3,585'76	Provisiuni fl. 25,123'71
Interesse etc. fl. 1,300'79	Salarie, Spese, Tiparituri etc. fl. 31,131'90
Fondu de profitu din anii 1873/74 fl. 1,136'33	Amortisare din valórea mobilieloru fl. 434'74
	spesele de intemeiare fl. 781'14
	Amortisári diverse fl. 131'17
	Perdere la cursulu efecteloru fl. 500'43
	Interesse dupa obligatiunile la fondulu de intemeiare fl. 3,603'43
	Fondulu de premie pro 1876 fl. 25,920'02
fl. 174,434'07.	fl. 174,434'07.

Computulu inchiaiatu alu Sectiunei a II.

Veníturi :	Esiri :
Fondulu de premie din anulu 1874 fl. 59,065'53	Capitaluri de assecuratiune solvite fl. 24,796'34
Transportulu premielloru din anulu 1874. fl. 6,523'81	Premie de reasecurare. fl. 2,224'95
Premie dupa detragerea stornurilor fl. 52,585'08	Provisiune de achirare fl. 296'97
Tacse. fl. 1,823'74	Amortisare din provisiunea capitalisata fl. 2,689'—
Tacse de administrare dela tontine. fl. 107'40	Provisiune de incassare fl. 1,542'40
Interesse etc. fl. 4,245'33	Salarie, Spese, Timbre etc. fl. 7,554'77
Arvune decadiute fl. 96'39	Politie rescumperate fl. 1,024'10
	Premie renapoiate fl. 96'72
	Amortisare din valórea mobilieloru fl. 193'53
	„ „ spesele de intemeiare fl. 781'14
	Perdere la cursulu efecteloru fl. 1,501'32
	Ondaríe medicali. fl. 1,298'39
	Interesse dupa fondulu de intemeiare fl. 3,603'42
	Fondulu de premie pro 1876 fl. 70,115'23
	Transportulu premielloru pro 1876 fl. 6,480'76
	Profitu pro 1875. fl. 253'24
fl. 124,447'28.	fl. 124,447'28.

Bilantiulu in 31. Decemvre 1875.

Active :	Passive :
Obligatiuni needate fl. 127,900.—	Fondulu de intemeiare fl. 300,000.—
Rate restanti dupa obligatiunile edate fl. 51,630.—	„ „ premie alu Sectiunei I. fl. 25,920'02
Fl. 10,000 oblig. rurali bucovin. à fl. 84'50 8.450'—	Reserva pentru daune pendentí fl. 2,560.—
„ 27,000 prioritáti a drumulu fer. trans.	Fondulu de premie alu Sectiunii a II. fl. 70,115'23
à fl. 69'50. fl. 18,765'—	Transportulu premielloru Sectiunei a II. fl. 6,480'76
„ 5,000 actii drumulu fer. trans.	Creditori diversi fl. 14,038'52
à fl. 114'— fl. 2,850'—	Pretensiunea tontineloru fl. 2,909'36
„ 13,000 oblig. rurali trans. à fl. 80'25 fl. 10,512'75	Interesse neredicate fl. 3,188'04
„ 6,900 lose a fondulu p. regul. Du-	Dividende pro 1874 neredicate fl. 42'28
nării à fl. 107'— fl. 7,383'—	Fonduri de profitu Sect. II. 1872 si 1874 rezervate fl. 254'42
„ 3,000 actiuni a drumulu fer. nord.	„ „ garantia Sectiunea I. si II. fl. 572'67
à fl. 181'— fl. 5,430'—	Profitu Sect. II. pro 1875 fl. 253'24
„ 6,000 inscrise ipot. a instituluí fonc.	
d. Sibiu à fl. 92'50 fl. 5,550'—	
Portofoiu de cambie fl. 8,372'02	
Imprumuturi pe efecte fl. 3,245'19	
„ „ politie fl. 7,655'46	
Pretensiuni la agenturi fl. 26,419'32	
Debitori diversi fl. 44,258'74	
Mobilie, table la agenti, tablitie etc. fl. 7,063'88	
Spese de intemeiare fl. 29,683'70	
Provisiuni de achirare capitalisate fl. 53,763'77	
Ondaríe medicali capitalisate fl. 5,079.—	
Cass'a fl. 2,322'71	
fl. 426,334'54.	fl. 426,334'54.

Bedeus, mp. Presiedintele consiliulu administrativu.

Dr. A. Brots, mp. directoru.

Comparandu-se Computele si Bilantiulu presentu cu registrele respective, s'au aflatu in consonantia.

Sibiu, in 23 martie 1876.

Ios. Schuster, mp.

G. Mike, mp.

V. Romanu, mp.